

Euroopa Tagasipöördumisfond 2008-2013

Euroopa Tagasipöördumisfond on üks neljast rahastamisvahendist üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames, mis edendab kohustuste võrdset jagamist liikmesriikide vahel seoses välispiiride integreeritud haldamise ja ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika rakendamisega. Ülejäänud kolm fondi on Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Välispiirifond ja Euroopa Pagulasfond.

Euroopa Tagasipöördumisfondi raames on kehtestatud ühisel rahalisel vastutusel põhinev kord, millega toetatakse liikmesriikide pingutusi kõikide tagasipöördumise haldamisega seotud meetmete tõhustamiseks. Seda tehakse tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise põhimõttel, soodustades vabatahtlikku tagasipöördumist ning toetades tagasipöördumist käsitlevate ühiste nõuete ausat ja tõhusat rakendamist. Fondist toetatakse ka ühiseid tagasipöördumismeetmeid, mis hõlmavad korraga mitut liikmesriiki.

Fondi 2008–2013. aasta üldeelarve on 676 miljonit eurot, mida kasutatakse järgmiselt:

- 632,9 miljonit eurot jagatakse liikmesriikide vahel objektiivsete kriteeriumide alusel, milleks on näiteks selliste kolmandate riikide kodanike arv, kelle suhtes rakendatakse või on rakendatud tagasipöördumismeetmeid;
- 43,1 miljonit eurot (7% aastastest koguvahenditest alates 2009. aastast) haldab otseselt komisjon ühenduse meetmete rakendamise huvides.

Fondi sihtrühmad on järgmised:

a) kõik kolmandate riikide kodanikud, kes pole veel saanud lõplikku eitavat vastust nende taotlusele saada liikmesriigis rahvusvahelist kaitset ning kes võivad otsustada kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust, tingimusel et nad pole saanud uut kodakondsust ning pole selle liikmesriigi territooriumilt lahkunud;

b) kõik kolmandate riikide kodanikud, kellele laieneb liikmesriigis rahvusvaheline kaitse direktiivi 2004/83/EÜ tähenduses või kellele laieneb liikmesriigis ajutine kaitse direktiivi 2001/55/EÜ tähenduses ning kes otsustavad kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust, tingimusel et nad pole saanud uut kodakondsust ning pole selle liikmesriigi territooriumilt lahkunud;

c) kõik kolmandate riikide kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja/või seal viibimise tingimustele ning kes vastavalt kohustusele lahkuda selle liikmesriigi territooriumilt otsustavad kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust;

d) kõik muud kolmandate riikide kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja/või seal viibimise tingimustele.

Fond toetab järgmiste konkreetsete eesmärkide saavutamist:

a) tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise juurutamine ning selle korralduse ja rakendamise parandamine liikmesriikides;

b) liikmesriikide vahelise koostöö tõhustamine tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise raames ja tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise rakendamine;

c) tagasipöördumist käsitlevate ühiste standardite tõhusa ja ühtse rakendamise edendamine kooskõlas poliitika arenguga selles valdkonnas.

Kuna Eesti saab toetust Ühtekuuluvusfondist, on Tagasipöördumisfondi kaasfinantseering abikõlblikele tegevustele kuni 75%. Näitena võib fond kaasfinantseerida kolmandate maade kodanikele pakutavat tagasipöördumise alast informeerimist, tagasipöördumise võimaluste alast nõustamist, spetsiifilist abi haavatavatele gruppidele, meditsiinilise eelkontrolli kulu k.a selleks vajaliku meedikute tööjõu ja tõlketeenuste kulu, meeskonna koolituskulusid ja vajadusel individuaalset rahalist toetamist tagasipöördujatele.

Iga liikmesriik loob Euroopa Komisjoni strateegiliste juhiste järgi mitmeaastase programmi (MAP) ja iga aasta kohta eraldi aastaprogrammi, mille järgi tegevusi ellu viiakse. Lisaks liikmesriikides ellu viidavatele riigi sisestele projektidele, kuulutab Euroopa Komisjon igal aastal välja konkursid riikidevahelistele projektidele, Ühenduse huvides.